

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester
i Vestfold

ÅRSMELDING 2024

Utvikling gjennom kunnskap

Foto: Adobe Stock

Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester

VESTFOLD

SANDEFJORD
KOMMUNE

INNHold

Organisering	4
Målgruppe og visjon	6
Bo trygt hjemme- reformen	11
Demensomsorgen	21
Kvalitet i tjenestene til personer med utviklingshemming	25
Etikk	29
Veien videre i 2025	31

FORORD

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Vestfold (USHT-V) samarbeider med mange aktører der utvikling gjennom kunnskap hele tiden er strategien vår. Vi er imponert over alt forbedrings- og utviklingsarbeid som skjer rundt i våre 6 samarbeidskommuner, og er glad for at vi får være en bidragsyter i mye av dette arbeidet.

Årsmeldingen 2024 beskriver organisering, samarbeid og aktiviteter i tråd med handlingsplan for 2024 og oppdragsbrevet fra Helsedirektoratet for 2024.

Vi har hatt stor gjennomføringsevne, og det meste fra aktivitetsplanen for 2024 er utført.

USHT-Vestfold har nyhetsbrev en gang pr måned og lesertallet fortsetter å øke.

USHT-V vil takke alle samarbeidspartnere for et godt og utviklende samarbeid i 2024, og gleder oss til videre samarbeid i 2025.

Ellinor Bakke Aasen
Leder USHT- Vestfold

SATSINGSOMRÅDER FOR ÅRET 2024

- **Bo trygt hjemme-reformen, herunder:**
 - Lindrende behandling og omsorg
 - Pårørendestrategien
 - Ernæringsstrategien
 - Trygghetsstandar
- **Demensplanen 2025**
- **Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming**

TØNSBERG

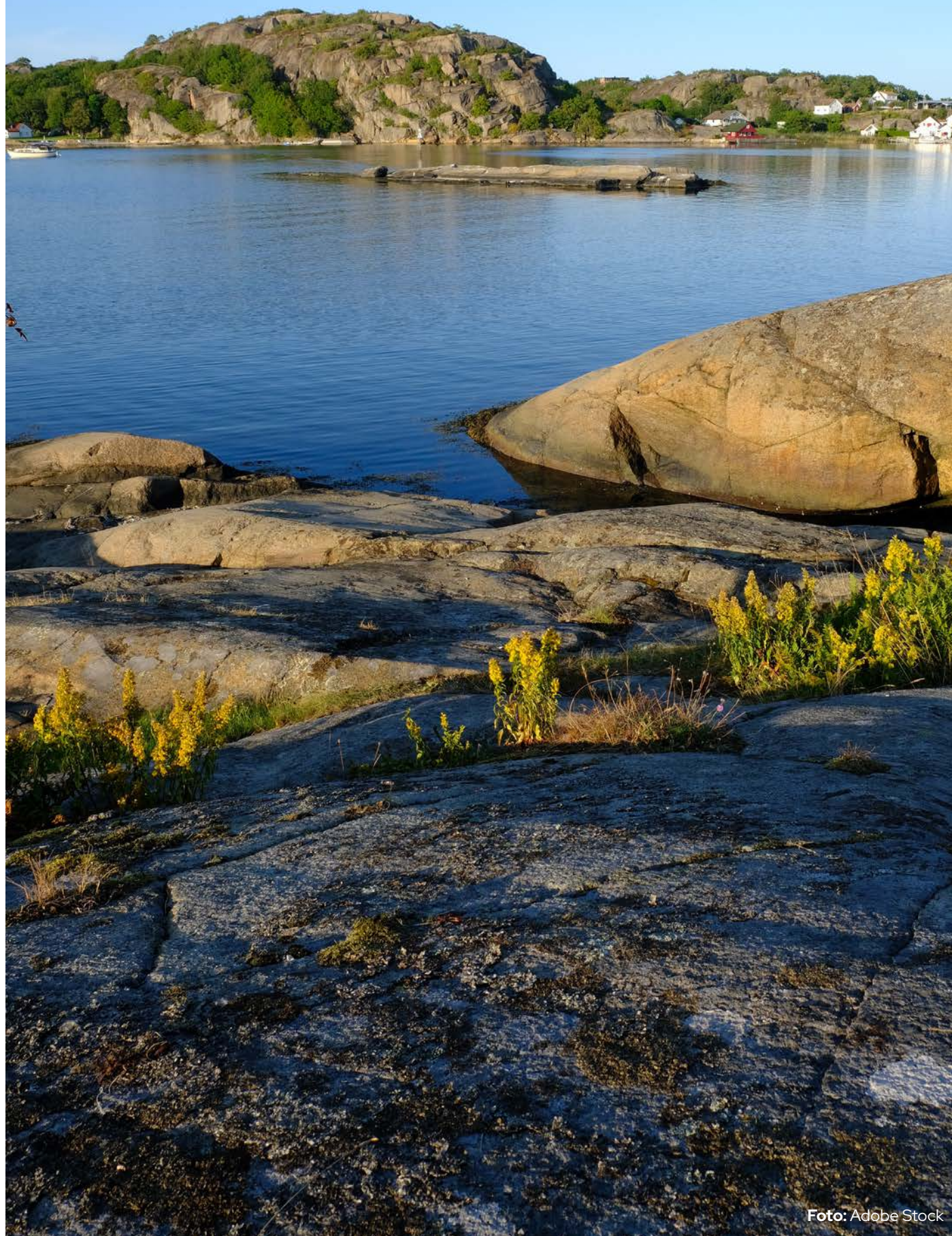

Foto: Adobe Stock

ORGANISERING

Det er 21 utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester fordelt på de gamle fylkesområdene i Norge.

Sandefjord kommune er vertskommune for USHT i Vestfold og USHT er administrativt knyttet til kommunalområdet Helse, sosial og omsorg med kommunalsjefen som øverste leder.

Fag- og samarbeidsråd har til hensikt å være et rådgivende organ som gir råd om aktiviteter knyttet til samfunnsoppdraget, og bidrar til å definere innsatsområder og innspill til lokale behov.

FAG - OG SAMARBEIDSRÅD

Seksjonsledere i Sandefjord

Kommunalsjef Sandefjord

Kommuneoverlege Sandefjord

Sekretær for lederforum helse Vestfold

Brukerorganisasjoner

Pasient og brukerombudet i Vestfold og Telemark

Statsforvalter i Vestfold og Telemark

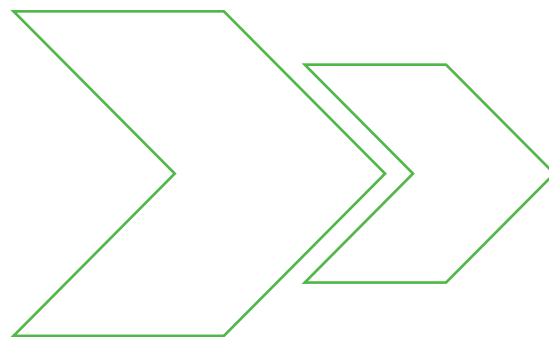
Universitetet i Sørøst- Norge

Senter for omsorgsforskning sør

Fylkeskommunen

Sykehuset i Vestfold

KS regional

Finansiering

Samfunnsoppdraget med årlige innsatsområder blir realisert gjennom basismidler fra Helsedirektoratet og tilskuddsmidler fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Midler blir blant annet brukt til lønn, prosjektarbeid, nettverksarbeid, fagdager og annet samarbeid som fremmer kompetanse og kvalitet i helse- og omsorgstjenesten.

Forankring

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester får sitt mandat fra Helsedirektoratet.

USHTs overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester er en nasjonal satsing og et av virkemidlene for å realisere målene i Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg, Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet, Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre og Meld. St. 24 (2022-23) Felleskap og meistring – Bu trygt heime-reformen.

De nasjonale satsingsområdene og lokale behov setter føringer for utviklingsarbeidet det kommende året.

USHT-Vestfold er lokalt forankret ved kommunalsjef Kristin Liset med sine seksjonsledere.

Ansatte ved USHT-Vestfold

Ellinor Bakke Aasen, Leder USHT, sykepleier med master i helse- og sosialinformatikk

Henriette Ruud, sykepleier med forbedringsagent utdanning

Anita Nilo, sykepleier med videreutdanning i palliasjon og veiledning

Therese Midtgaard Jensen, musikkterapeut, med master)

Kaja Hvitstein-Strøm, sykepleier med master i helse- og sosialinformatikk og videreutdanning i geriatri og eldreomsorg

Stine Borgen, sykepleier, med utdannelse innen økonomi og ledelse

Ida Eide Johansen, sykepleier og markedsfører med utdannelse innen prosjektledelse og grafisk design

MÅLGRUPPE OG VISJON

Mål

Målet med utviklingsarbeidet er å bidra til at helse- og omsorgstjenester er av god kvalitet. Forskning er ofte utviklingsarbeid, men utviklingsarbeid innebærer ikke alltid forskning. I utviklingsarbeid anvender man eksisterende kunnskap sammen med praktisk erfaring. Derfor er utviklingsarbeid en forutsetning for kunnskapsbasert praksis og nødvendig for å implementere nasjonale føringer.

Målgruppe

Utviklingssenteret sin hovedmålgruppe er ledere og ansatte i kommunale helse- og omsorgstjenester i sin region. For å nå målene og våre satsingsområder er det viktig for USHT-V å samarbeide tett med Senter for omsorgsforskning, utdanningsinstitusjoner, spesialisthelsetjenesten, forsknings- og kompetansemiljøer, pasient, bruker og pårørendeorganisasjoner.

USHT-V ønsker å være en aktiv og tydelig ressurs for kommunene i Vestfoldregionen, og støtte opp fag- og tjenesteutvikling innenfor de ulike satsingsområdene.

Samarbeidskommuner

USHT-V har sitt nedslagsfelt i de seks kommunene i Vestfold fylke. Alle kommuner får tilbud om å delta i ulike prosjekter, nettverk og arrangementer. Vi promoterer våre aktiviteter gjennom kommunekontakter, kompetansebroen, lokale og nasjonale nettsider, Facebook og gjennom nyhetsbrev.

KOMMUNER OG INNBYGGERE

Kommuner	Innbyggere
Holmestrand	27 013
Horten	28 077
Tønsberg	59 718
Færder	27 590
Sandefjord	66 677
Larvik	48 756

**Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester
sin nasjonale visjon:**

UTVIKLING GJENNOM KUNNSKAP

Visjonen uttrykker et ideal for dagens og fremtidens helse- og omsorgstjenester; at tjenesten skal drives av kunnskapsbasert praksis med kontinuerlig forbedring som fokus.

Nasjonale satsingsområder i 2024

Hvert år får utviklingssentrene oppdragsbrev fra Helsedirektoratet om de nasjonale satsingsområdene. Satsingsområdene kan endres noe fra år til år.

Satsingsområdene for 2024 var:

- *Bo trygt hjemme-reformen, herunder:*
 - Lindrende behandling og omsorg
 - Pårørendestrategien
 - Ernæringsstrategien
 - Trygghetsstandard
- *Demensplanen 2025*
- *Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming*

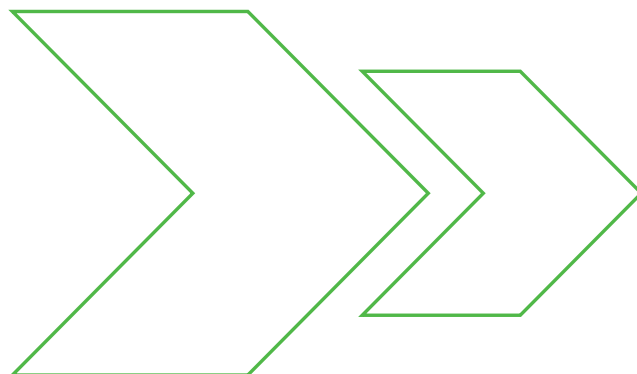
Metoder for å oppfylle satsingsområdene

Nasjonalt skal USHT- V samarbeide og legger til rette for deling av kunnskaps- og erfaringsutveksling mellom kommuner og tilby nettverk for ansatte i helse- og omsorgstjenesten.

Vi skal bidra til utvikling av kunnskapsbasert praksis ved spredning av ny kunnskap og opplæring, for eksempel gjennom ABC-opplæring, observasjonskompetanse og lindrende behandling.

Gjennom fagdager og nettverk formidler vi nye nasjonale retningslinjer og veiledere, og legger til rette for at kommuner kan ta i bruk nye arbeidsmetoder og verktøy for å sikre tjenesteutvikling og nye løsninger.

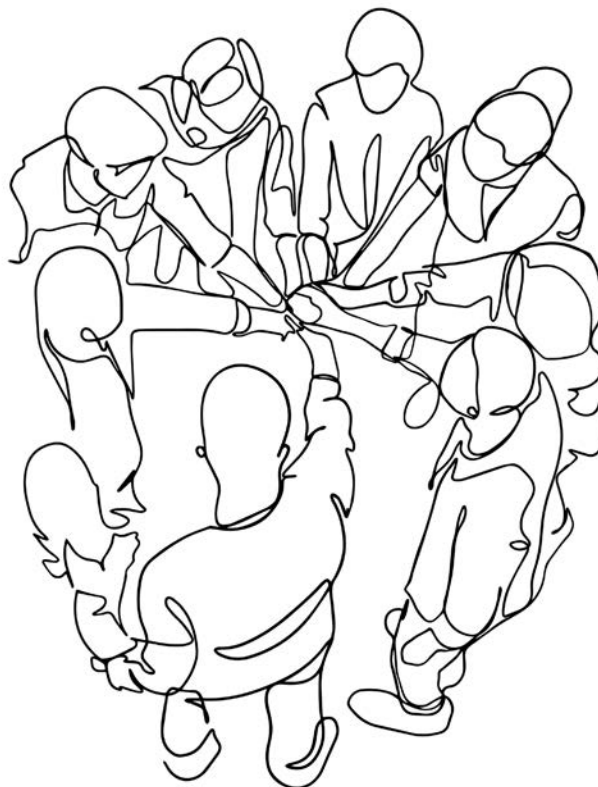
Videre tilbyr vi råd og veiledning i forbedringskunnskap og implementeringsarbeid, og vi stimulerer til forskning som er praksisnær.

Samarbeidsfora i 2024

USHT- Vestfold er representert i følgende fora:

- Samhandling med sykehuset i Vestfold
- Helsefellesskap i Vestfold
- Styringsgruppe fagskolen, Aldring og helse
- Referansegruppe fagskolen, Aldring og helse
- Fagråd i palliasjon, Fagskolen Vestfold og Telemark
- Fagråd i somatisk vurderingskompetanse, Fagskolen Vestfold og Telemark
- Helsedirektoratet
- Statsforvalter i Vestfold og Telemark
- Ekspertgruppe, faglig råd for tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret tilstand, Helsedirektoratet
- Styringsgruppe, Senter for omsorgsforskning-Sør
- Nasjonalt USHT ledernetverk
- Kontaktmøte med USHT- Telemark og Senter for omsorgsforskning - sør

ABC-opplæring

ABC-opplæringen er et nasjonalt tiltak for kompetanseutvikling i kommunale helse- og omsorgstjenester, der helsepersonell er målgruppen. ABC-opplæringen er samlet som permer med ulike fagområder som er tilgjengelig både som fysiske permer og digitalt. Permene er utarbeidet av Nasjonalt kompetansesenter for Aldring og helse etter oppdrag fra Helsedirektoratet. USHT er underleverandør og ansvarlig for gjennomføringen av ABC-opplæringen i Vestfold.

Varigheten på ABC-opplæringen er ett år, der USHT- V arrangerer to fagsamlinger. Det er under opplæringen månedlige selvdrevne gruppesamlinger.

Målet med ABC-opplæringen er faglig påfyll med fordypning i ett eller flere temaer:
demensomsorg, eldreomsorg, utviklingshemming og musikkbasert miljøbehandling.

USHT-V har i 2024 gjennomført ABC-opplæring med tema demensomsorg (demensomsorgens ABC perm 1 og 2), psykiske lidelser (psykiske lidelser i eldre år) og utviklingshemming (mitt livs ABC). Det var totalt **207 deltakere** som deltok på ABC- opplæringene.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/abc-opplaring/>

Bo trygt hjemme -reformen

Reformen **“Bo trygt hjemme”** er en fortsettelse av **“Leve hele livet”**, som også omhandler hvordan eldre skal kunne leve gode liv og bo lengst mulig hjemme. “Bo trygt hjemme” reformen har som mål å bidra til at eldre kan bo trygt hjemme, og at behovet for helse- og omsorgstjenester blir utsatt gjennom bedre planlegging, forebygging og mer målrettede tjenester.

Satsingen er tverrfaglig og har fire innsatsområder:

1. levende lokalsamfunn som ivaretar aktivitet og fellesskap
2. boligtilpassing og planlegging, mulighet for å bo trygt i eget hjem lenger
3. kompetente og myndiggjorte medarbeidere
4. trygghet for brukere og støtte til pårørende

Under beskrives prosjekter og aktiviteter ved USHT- V i 2024 knyttet til “Bo trygt hjemme” reformen.

Forebygging av selvmord hos eldre

Selv mord hos eldre er et underkommunisert problem. Helsepersonell har liten kjennskap til problemet og dette medfører at mange eldre ikke får den hjelpen de trenger. I 2023 var det en markant økning i antall selvmord med 693 registrert selvmord, en økning på 70 personer fra 2022, hvor 193 personer var over 60 år (Folkehelseinstituttet, 2024). Dette tilsvarer 27,8 % av antall registrerte selvmord.

Utviklingssenteret, i samarbeid med Tønsberg og Sandefjord kommune og i partnerskap med organisasjonen Leve, initiert et prosjekt rettet mot forebygging av selvmord blant eldre i tidsperioden våren 2023– sommeren 2024.

Prosjektets hovedmål er å belyse problemet både for helsepersonell og den bredere befolkningen.

Prosjektet har laget følgende:

- Brosjyrer til befolkningen
- Bilde til informasjonsskjermer på helseinstitusjoner
- Brosjyre til helsepersonell
- Undervisningsmateriell til helsepersonell
- To refleksjonsfilmer inkl. tilhørende hefte til refleksjon

Alt av materiell ligger tilgjengelig på USHT- Vestfold sine nettsider.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/forebygging-av-selv-mord-hos-eldre.12628.aspx>

Musikkollektivet

Musikkterapeutene i USHT-Vestfold startet i 2024 et nytt prosjekt i samarbeid med Sandefjord kommune som tester ut et helt nytt aktivitetstilbud til seniorer: **Musikkollektiv**.

Musikkollektivet er et ukentlig lavterskeltilbud til seniorer (definert som mennesker over 55 år) som har interesse for musikk og glede av å delta i fellesskap med andre. Her kan man spille eller synge sammen, snakke om eller lytte til musikk – og rett og slett gjøre musikk sammen. Det er ingen krav om forkunnskaper eller erfaring med musikkutøvelse. Hvem som kommer som deltakere er med på å bestemme fokusområder og hvilken retning aktiviteten kan ta. Det er derfor det kalles et musikk-kollektiv.

Musikkollektivet ledes av musikkterapeuter i samarbeid med frivillige. Tilbudet er ikke et behandlingstilbud, men et fokus i prosjektet er helsefremmende arbeid og forebygging av ensomhet.

Musikkterapeut og stipendiat Kristi Stedje er prosjektleder og også deltakende forsker, i samarbeid med CREMAH (Senter for forskning på musikk og helse).

Musikkollektivet samler nå i overkant av 20 mennesker hver uke. Mange deltakere setter ord på at de setter stor pris på dette fellesskapet. Flere uttrykker at det er et godt sted å komme, også når livet er vanskelig, og flere sier at de prioriterer dette høyt. Det har blitt utviklet nye bekjentskap og vennskap. Noen har tatt opp igjen tidligere musikkutøvelse, eksempelvis igjen begynt å øve på piano.

Prosjektet startet med planlegging i april 2024, og aktiviteten hadde oppstart i oktober 2024. Prosjektperioden går ut juni 2025, men det planlegges for videreføring av prosjektet på andre midler etter endt prosjektperiode.

Prosjektet finansieres av midler fra Helsedirektoratet, etter søknad på tilskuddsordningen **“Aktivitetstiltak for å motvirke ensomhet og passivitet”**.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/til-deltakere-i-musikkollektivet.26345.aspx>

Kompetanseheving av nye mentorer

En definisjon av en mentor kan være: «*en mentor er en erfaren kollega som skal støtte, samarbeide og har samtaler med en nyansatt*».

USHT-V gjennomførte kompetanseheving av nye mentorer som startet vår 2024 med varighet over syv måneder med tre samlinger. Dette var det tredje kullet som har gjennomført kompetansehevingen med **61 deltakere** fordelt på helsefagarbeidere, sykepleiere og vernepleiere.

Hovedmålet er å rekruttere og beholde kompetent helsepersonell i helse- og omsorgstjenestene.

Målet med kompetansehevingen er å styrke nye mentorer i rollen, der ledelsen i virksomheter vektlegger tiltak som er knyttet til både å rekruttere og beholde helsepersonell.

Deltakere var helsefagarbeidere, vernepleiere/sykepleiere fra Vestfoldkommunene.

Deltakernes utsagn om personlig utvikling og å utfordre seg selv er essensielle aspekter ved kompetansehevingen da det ikke bare handler om faglig kompetanse, men også om personlig vekst.

Samarbeidskommuner: Færder, Horten, Tønsberg og Sandefjord.

Vestfoldkommunene blir invitert til en ny runde med kompetansehevingen med oppstart vår 2025.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/kompetansehevingsprogram-for-nye-mentorer.13278.aspx>

Samhandling med sykehuset i Vestfold

USHT-V har flere samarbeidsarenaer med vårt regionale sykehus. Både prosjekter, arbeidsgrupper, kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid.

Helsefelleskapene ble etablert i 2022, som er en samhandlingsarena mellom sykehuset og kommunene i Vestfold. Det består av ulike utvalg. USHT-V er representert i det **faglig samarbeidsutvalg for kvalitet og tjenesteutvikling** og i ledergruppen for **fagutvalg akuttkjeden**.

Helsepedagogikk kurs

Årlig arrangerer Læring og mestringssenteret i Sandefjord kommune, Tønsberg kommune, LMS sykehuset i Vestfold og USHT-V kurs i helsepedagogikk. I 2024 ble det avholdt ett kurs om tema: **"Hvordan styrke forståelsen av egen helse hos befolkningen"**. Målgruppen var helsepersonell fra både kommuner og sykehus og likepersoner. **Det var 60 deltakere.**

Kompetansenettverk for ressurspsykepleiere i kreftomsorg og palliasjon

Ressurspsykepleiernettverket driftes av et arbeidsutvalg (AU) satt sammen av representanter fra Sykehuset i Vestfold, Færder kommune, Kreftforeningen, Kompetansesenter lindrende behandling Oslo Universitetssykehus, og fra USHT-V.

Nettverket har arrangert en introduksjonsdag for nye ressurspsykepleiere for kommunene i Vestfold. Det var **ca. 30 deltakere**.

Det ble gjennomført en heldagssamlingen om sorg, arrangert av palliativt team ved Sykehuset i Vestfold, Kompetansebroen, Den Norske Kirke, Kreftforeningen, Statsforvalteren og USHT-V. Det var stor interesse både fra tjenestene til barn og unge og helse, sosial og omsorg. Det var over **200 deltakere**.

Høsten 2024 ble det arrangert en halvdagssamling på Sykehuset i Vestfold med tema palliasjon til den skrøpelige eldre pasienten. Her kom det **ca. 70 ansatte** fra alle kommunene.

Webinar palliasjon

Webinar palliasjon, et samarbeidsprosjekt mellom Kompetansebroen- Vestfold, palliativt team Sykehuset i Vestfold og USHT Vestfold. Det ble gjennomført 6 samlinger, en gang i måneden. Gjennomført vår 2024.

Målgruppe: ansatte som jobber med alvorlig syke og døende pasienter i Vestfold kommunene og Sykehuset i Vestfold.

«*Den lille forskjellen*», webinar rekke om palliasjonen med 6 digitale samlinger med oppstart høst 2024, et samarbeidsprosjekt mellom USHT Oslo, Troms og Vestfold. Det var nærmere 100 deltakere på hver samling.

Målgruppe: Ansatte som jobber med alvorlig syke og døende pasienter.

Revidering av veiledende planer med SNOMED

I løpet av 2023 og 2024 har Utviklingssenteret i samarbeid med Sandefjord kommune gjennomført en omfattende revisjon av veiledende planer basert på oppdatert kunnskapsgrunnlag. Veiledende planer er preformulerte tiltaksplaner tilgjengelig i enkelte pasientjournalssystemer. En veiledende plan inneholder standardisert terminologi (SNOMED CT) og bruker kodet begreper tilknyttet pasientutfordring, mål og tiltak.

Prosjektet har **revidert 29 planer** som er tilgjengelig i journalssystemer og på USHT-Vestfold sine nettsider. Disse planene, utviklet med et solid kunnskapsgrunnlag, har som mål å gi helsepersonell beslutningsstøtte i praksis. Hver plan er kun veiledende og skal individualiseres til hver enkelt pasient.

Det ble publisert en artikkel tilknyttet prosjektet i *tidsskrift for Sykepleien* februar 2024, dette har også bidratt til økt oppmerksomhet på gevinster tilknyttet å bruke standardisert terminologi fremfor å dokumentere i fritekst. USHT-V fikk også mulighet til å presentere prosjektet på Omsorgskonferansen i Drammen.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/revidering-av-veiledende-planer.4179.aspx>

HORTEN

Interkommunalt nettverk i ferdighetstrening og simulering

Dette nettverket består av instruktører fra kommunene som underviser i ulike praktiske ferdigheter hjerte-lunge-redning, observasjonskompetanse (proACT) der simulering blir benyttet som metode. Nettverket er en arena for kompetanseheving og erfaringsutveksling med samlinger og fagdager. Sykehuset i Vestfold, Fagskolen i Vestfold og Telemark og Universitetet i Sørøst-Norge er samarbeidspartnere.

I 2024 har det vært interkommunale samlinger med proACT-instruktørene og en fagdag for HLR- instruktører i Vestfoldkommunene og sykehuset i Vestfold. Det har vært jevnlig møter med koordinatorene i regi av USHT-V for erfaringsutveksling og planlegging av prosesser og implementering.

Samarbeidskommuner: Alle Vestfoldkommunene.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/nettverk/ressursnettverk-for-ferdighetstrening-og-simulering.4438.aspx>

Interkommunalt nettverk i rehabilitering

Interkommunalt fagnettverk innen rehabilitering i Vestfold er et kompetansenettverk mellom kommunene i Vestfold og Kysthospitalet, og ledes av USHT-Vestfold.

I 2024 har nettverket utviklet seg med å få representant fra fysikalsk klinikk inn i arbeidsgruppen.

Rehabiliteringsnettverket i Vestfold er et tverrfaglig nettverk bestående av både fysioterapeuter, ergoterapeuter, helsefagarbeidere, sykepleiere, ledere og rådgivere, og har over 50 deltakere.

Nettverket har til hensikt å fremme og øke rehabiliteringskompetansen på ulike tjenestenivå fra alle deler av helsetjenesten.

I 2024 ble det avholdt to samlinger, der tema på første samling i januar var; **“hvem er den geriatriske pasienten og kartlegging”**, og informasjon om avdeling **tidlig rehabilitering** på Sykehuset i Vestfold. Andre samling var i september om prosjektet **Vitality** og status i Vestfoldkommunene.

Helsefellesskapet i Vestfold har besluttet å ha økt fokus på rehabilitering i handlingsplanen for 2025, derav økt kompetanseoverføring mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/nettverk/fagnettverk-rehabilitering.4432.aspx>

Interkommunalt nettverk i barnepalliasjon

Visjon: «best mulig livskvalitet for barn med alvorlig sykdom eller livstruende tilstander og deres familier».

Arbeidsgruppa (AG) består av representanter fra Larvik, Tønsberg, Sandefjord kommune og representant fra barnepalliativt teamt på sykehuset i Vestfold.

Målgruppe: Ansatte som møter aktuelle barn i sin arbeidshverdag, både i helse og omsorgstjenester og i kunnskap, barn og unge.

Nettverket skal være en arena for samarbeid og erfaringsdeling på tvers av kommuner, sykehus, seksjoner og enheter.

Vår 2024 ble det arrangert en stor felles fagdag med tema sorg, som flere fra nettverket deltok på.

Flere av deltakerne i nettverket prioriterte også å delta digitalt på den nasjonale barnepallisjonskonferansen.

Halvdagssamling høst 2024 ble avlyst på grunn av for få påmeldte.

Barneavdelingen ved Sykehuset i Vestfold har ledet et prosjekt «**Fremtid og håp**» hvor USHT-V og barnekoordinator fra Sandefjord kommune har deltatt. I dette prosjektet ser en på gode kommunikasjons verktøy for bedre samhandling.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/nettverk/ressursnettverk-for-barnepalliasjon.4437.aspx>

Nettverk barnekoordinator i kommunene

I 2022 kom det en Nasjonal veileder som anbefaler kommunene å opprette barnekoordinatorstilling. USHT-V inviterte kommunene, dvs. aktuelle barnekoordinatorer til en felles samling for å bistå med erfaringsdeling, faglig påfyll og refleksjoner på tvers av kommunene.

Alle kommunene ønsket å delta.

I 2024 er det gjennomført 3 samlinger samt deltakelse på felles fagdag om sorg.

Klinisk observasjonskompetanse for kommune i Vestfold

USHT-V har videreført prosjekt *“Opplæring i klinisk observasjonskompetanse for kommunene i Vestfold”* som hadde oppstart i 2019. Målet er at pasienter får rett behandling til rett tid på rett behandlingsnivå. Implementering av KlinObsKommune-modellen er tiltaket for å nå dette målet. Denne modellen består av en trinnvis opplæring innen praktiske ferdigheter, hjerte-lunge-redning (HHLR), systematisk observasjoner (ABCDEF-metoden) og kommunikasjonsverktøy (ISBAR).

Prosjektet er et samarbeid med Vestfoldkommunene, Universitet i Sørøst-Norge, Fagskolen i Vestfold og Telemark og Sykehuset i Vestfold.

I 2024 har det blitt utdannet **22 nye hjerte-lunge-instruktører** og **18 nye proACT-instruktører** i kommunene. Totalt er det **99 HHLR instruktører** og **69 proACT-instruktører i Vestfold**. I 2024 har **1143 ansatte** gjennomført hjerte-lungerednings-kurs og **377 ansatte** deltatt på proACT-kurs i Vestfold.

Tilbakemelding fra ansatte er at de føler seg mer trygge i rollen som helsepersonell etter kursene og at simulering er en god metode for å trene på ferdigheter, observasjoner og kommunikasjon.

På trinn 4-5 har det vært en pilot i Sandefjord med samtrening med hjemmetjenesten, sykehjem, legevakt, leger og ambulansetjenesten. Målet var å sikre at pasienter i akuttkjeden i Vestfold mottar riktig behandling og behandles på beste effektive omsorgsnivå. Dette har pasienter og ansatte opplevd som veldig nyttig.

Prosjektet benytter *train the trainer modellen* som er en opplæringsmetode der ansatte blir utdannet instruktører, som deretter underviser sine kolleger. Dette viser seg å være en god modell så lenge instruktørene blir ivaretatt av et nettverk. Kommunene har egne interne nettverk som ivaretar instruktørene som er ledet av en intern koordinator. De interne kommunale nettverkene og koordinatorene er knyttet opp mot det interkommunale nettverk for ferdighetstrening og simulering.

Samarbeidskommuner: Alle Vestfoldkommunene.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/>

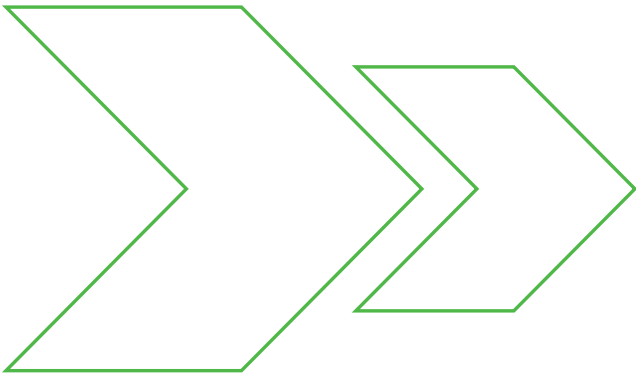
ABC-opplæring

Med ABC Psykiske lidelser hos eldre, får helsepersonell oppdatert kunnskap om psykiske symptomer, diagnoser, behandlingsformer, lovverk og retningslinjer som regulerer helse- og omsorgstjenestene til personer med psykiske lidelser.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/abc-opplaring/abc-opplaringen-2024/abc-psykiske-lidelser-i-eldre-ar.4194.aspx>

Psykiske lidelser i eldre år	
Kommuner	ABC
Færder	5
Holmestrand	46
Sandefjord	9
Tønsberg	10
Horten	4
Total	74

DEMENSOMSORGEN

Demensplan 2025 er en femårs plan (2021–2025) lansert av Solbergregjeringen som har til hensikt å forbedre tjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende. Å skape et mer demensvennlig samfunn bidrar til inkludering og likeverd, og er en forutsetning for å bygge ned samfunnsbarrierer. For å kunne gi et mer helhetlig tilbud til personer med demens må vi øke kunnskap hos helsepersonell, tilby utredning hos de med mistanke om kognitiv svikt, og sette diagnose til riktig tid.

Under beskrives aktiviteter og prosjekter knyttet til innsatsområdet demensomsorgen.

Interkommunalt nettverk i demens

Siden 2009 har Utviklingssenteret ledet det interkommunale nettverk i demens i Vestfold. Her er alle kommunene i Vestfold representert, og vi samarbeider med Nasjonalt senter for Aldring og helse.

I 2024 har nettverket hatt to nettverkssamlinger og en felles fagdag for flere av nettverkene. På første samling i mai hadde vi tema om helsejus, spesielt innrettet mot taushetsplikt og samtykkevurdering. På andre nettverkssamling i oktober hadde vi om tematikken pårørendesamarbeid til personer med demens.

Nettverket har fått et løft spesielt det siste året med økt samarbeid på tvers av kommuner. Deltakermassen i nettverket har økt og består nå av rett i underkant av 90 helsepersonell fordelt på de ulike seks kommunene i Vestfold og er trolig et uttrykk for at kommunene satser mer på økt kunnskap på demensfeltet.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/nettverk/fagnettverk-demens.4435.aspx>

Geriatriseminaret i Vestfold

Geriatriseminaret har vært et samarbeid mellom ulike aktører i Vestfold i en årrekke. Årets programkomite besto følgende av Sykehuset i Vestfold, USN, NSF faggruppe geriatri og demens i Vestfold, Sandefjord kommune og USHT-V. Vi hadde gleden av å invitere fagpersonell og studenter til seminaret 7. februar 2024 på USN campus Bakkenteigen. Årets seminar hadde tematikken rehabilitering av den geriatriske slappasienten og det ble en fin dag med **ca. 90 deltakere**.

Demensomsorgen ABC

Demensomsorgens ABC gir en grunnleggende innføring i demensomsorgen og beskrives også som et viktig satsingsområde i Kompetanseløftet 2025 og Demensplan 2025. Målgruppen er helsepersonell i helse og- omsorgstjenesten.

Demensomsorgens ABC er delt opp i to permer med tema om de ulike demenssykdommene, personsentrert omsorg, miljøbehandling og palliasjon.

Nettside perm 1: <https://www.usht-vestfold.no/abc-opplaring/abc-opplaringen-2024/demensomsorgens-abc-perm-1.4197.aspx>

Nettside perm 2: <https://www.usht-vestfold.no/abc-opplaring/abc-opplaringen-2024/demensomsorgens-abc-perm-2.4198.aspx>

DEMENSOMSORGENS ABC

Kommuner	Demens perm 1	Demens perm 2
Færder	10	
Holmestrand	11	15
Larvik	24	
Sandefjord	25	37
Tønsberg	17	10
Totalt	87	62

KVALITET I TJENESTEN TIL PERSONER MED UTVIKLINGSHEMMING

Personer med utviklingshemming er en mangfoldig gruppe med ulike behov. Et samfunns mål er å bidra til at personer med utviklingshemming og deres familie får leve gode liv basert på egne forutsetninger, ønsker og behov. Gode og forsvarlige helse- og omsorgstjenester skal være forutsigbare og trygge, og bidra til god livskvalitet, og økt mestring i eget liv.

Under beskrives aktiviteter og prosjekter knyttet til innsatsområdet.

Interkommunalt nettverk i tjenestene til personer med utviklingshemming

Nettverk for tjenestene til personer med utviklingshemming ble opprettet i 2011 og er et nettverk for ansatte som gir tjenester til personer med utviklingshemming og autismespekterforstyrrelser. Det har i 2024 vært avholdt felles fagdag med de øvrige fagnettverkene til USHT-Vestfold. Det har videre vært avholdt tre nettverkssamlinger gjennom året.

I 2024 har nettverket blant annet gitt innspill på innhold og utforming av tre nye e-læringskurs: *Gode tjenester til personer med utviklingshemming*, *Grunnleggende innføring i tvang og makt hol kap. 9* og *Saksbehandling hol kap. 9*. De nye e-læringskursene vil tilgjengeliggjøres våren 2025.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/nettverk/fagnettverk-tjenester-til-personer-med-utviklingshemming.4433.aspx>

ABC-opplæring

Mitt livs ABC er en grunnleggende opplæring innen tjenesteyting til personer med utviklingshemming og består av to perm, der hver perm gjennomføres på ett år.

Målgruppen for opplæringen er helsepersonell som gir tjenester til barn, voksne, og eldre personer med utviklingshemming. Målet med Mitt livs ABC er at deltakerne får grunnleggende opplæring i viktige temaer innen tjenesteyting til personer med utviklingshemming.

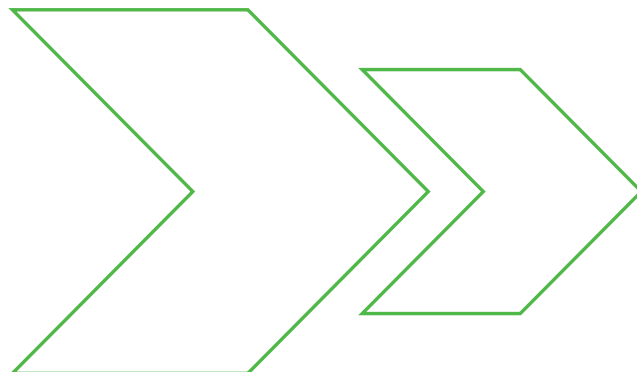
Nettside perm 1: <https://www.usht-vestfold.no/abc-opplaring/abc-opplaringen-2024/mitt-livs-abc-perm-1.4192.aspx>

Nettside perm 2: <https://www.usht-vestfold.no/abc-opplaring/abc-opplaringen-2024/mitt-livs-abc-perm-2.4193.aspx>

ABC - OPPLÆRING

Kommuner	Mitt livs ABC perm 1
Holmestrand	10
Færder	10
Totalt	20

SANDEFJORD

Foto: Adobe Stock

Palliasjon til personer med utviklingshemming

USHT-V har et tilbud til ansatte som jobber i tjenestene til personer med utviklingshemming om undervisning og veiledning knyttet til fagområdet lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Dette er et tilbud som flere boliger fra flere kommuner har benyttet seg av i 2024, både for å opprette palliativ plan for beboere eller generell kompetanseheving.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/laringsnettverk/palliasjon.11893.aspx>

Læringsnettverk for bruk av Alternativ og supplerende kommunikasjon

Planarbeidet for dette læringsnettverket ble utført i 2023 og gjennomføres i 2024-2025. Sandefjord kommune er samarbeidspart og har hovedansvaret. Deltakerne er personalgrupper som arbeider med voksne personer med alvorlig og dyp utviklingshemming. Fokus i læringsnettverket rettes inn mot prinsipper for grunnleggende kommunikasjon, grunnleggende forståelse for Alternativ og supplerende kommunikasjon og praktisk erfaring med å etablere enkle fagsystemer rundt enkeltbrukere.

Læringsnettverkets varighet er 1,5 år med 8 samlinger.

Samarbeidskommuner: Sandefjord, Horten og Larvik

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/laringsnettverk/alternativ-og-supplerende-kommunikasjon.13196.aspx>

E-læring; revidering og utvikling

I 2023 har USHT-V mottatt tilskuddsmidler fra Statsforvalter i Vestfold og Telemark og Helsedirektoratet for å revidere eksisterende e-læringsprogram: kompetansehevende tiltak i tjenesten til personer med utviklingshemming og for å utvikle to nye e-læringskurs.

Målgruppen er ufaglærte/nyansatte medarbeidere som skal arbeide/arbeider med mennesker med utviklingshemming.

Eksisterende e-læring ble publisert i 2015 og ligger tilgjengelig for alle kommuner på KS- læring. Det har skjedd mye på fagfeltet siden e-læringen ble publisert, det var derfor på tide med en revidering.

I 2024 har det vært satt ned en prosjektgruppe med deltakere fra 4 av 6 kommuner som har jobbet med det faglige og visuelle innholde til 3 nye e-læringskurs:

Kurs 1. Gode tjenester, hvordan tilrettelegge for livskvalitet hos personer med utviklingshemming

Kurs 2. Grunnleggende om tvang og makt, lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, kapittel 9

Kurs 3. Saksbehandling ved tvang og makt, Lov om kommunal helse- og omsorgstjenester, kapittel 9, bokstav b og c

Telemark kompetanse ble valgt som leverandør etter anbudsprosess. I løpet av vinter 2025 er det planlagt publisering av de 3 nye e-læringskursene på KS- læring, MERkompetanse og kompetansebroen. Kursene skal være universelt utformet, være enkelt å navigere i, bruke et tydelig og enkelt språk, bruke interaktive virkemidler, refleksjonsspørsmål og animasjonsfilmer.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/e-laring-revidering-og-utvikling.19904.aspx>

Med andre briller – VR basert simulering

USHT Vestfold har i samarbeid med USHT Telemark har produsert ulike opplæringsmoduler i VR for ansatte i helse- og omsorgstjenesten. På scenariobanken www.medandrebriller.no ligger det nå en rekke filmer som helsepersonell kan bruke til intern bruk, enten gjennom å avspilles på en storskjerm eller via en VR brille.

Det benyttes simuleringsmetodikk for å reflektere sammen rundt egen praksis knyttet opp mot utfordrende og potensielt farlige situasjoner, men også filmer om smittevern og selvmordsproblematikk. I 2024 har USHT holdt flere gruppelederopplæringer for helsepersonell som ønsker å bruke konseptet. USHT har også tilbudt nettverkssamlinger for gruppeledere. Konseptet blir nå anvendt av en rekke kommuner rundt om i Norge, og fortsettes å spres.

Nettside: <https://www.usht-vestfold.no/prosjekter/pagaende-prosjekter/>

ETIKK

Ansatte i helse- og omsorgstjenesten må ha en høy etisk bevissthet. Uavhengig av arbeidssted og pasientgruppe er etisk kompetanse en forutsetning for å sikre god kvalitet i tjenestene. Dette innebærer at ansatte må kunne identifisere, reflektere over og håndtere komplekse etiske utfordringer i hverdagen. Evnen til etisk refleksjon og gode beslutninger er avgjørende for å ivareta pasienters verdighet, autonomi og behov på en profesjonell og omsorgsfull måte.

Dette er et kontinuerlig forbedringsarbeid som USHT- V holder tak i på ulikt vis:

- Kursing i etisk refleksjon av etikk kontakter
- Systematisk etisk refleksjon i tjenestene
- Refleksjonsoppgaver på ABC opplæringen, i nettverkene og på fagdager
- Prosjekter

Prosjekt etikk i praksis

Mål: Etisk kompetanse som verktøy for å kvalitetssikre tjenestene. Med kvalitet menes her at tjenestene er virkningsfulle, trygge og sikre, og at brukerperspektivet har høyt fokus og inkluderes.

Tiltak:

- Kompetanseheving etikk og etikkrefleksjon på interkommunale nettverkssamlinger, ABC-opplæringen og fagdager i regi av USHT-V
- Bistå kommunene med å organisere systematisk etikkarbeid i egen kommune
- Bruke etikkrefleksjon som metode knyttet til tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og behandlingsavklaringer

I 2024 gjennomførte USHT-V en kartlegging av ressurser og behov på lindrende enheter i alle kommunene i Vestfold. Tiltakene starter i 2025.

Etikk og simulering

Visjon og mål: «Trygge ansatte» - ansatte i helse- og omsorgstjenesten opplever seg trygge i rollen som helsepersonell.

Målgruppe: Ansatte som leder etisk refleksjon i tjenestene og andre med tilsvarende kompetanse.

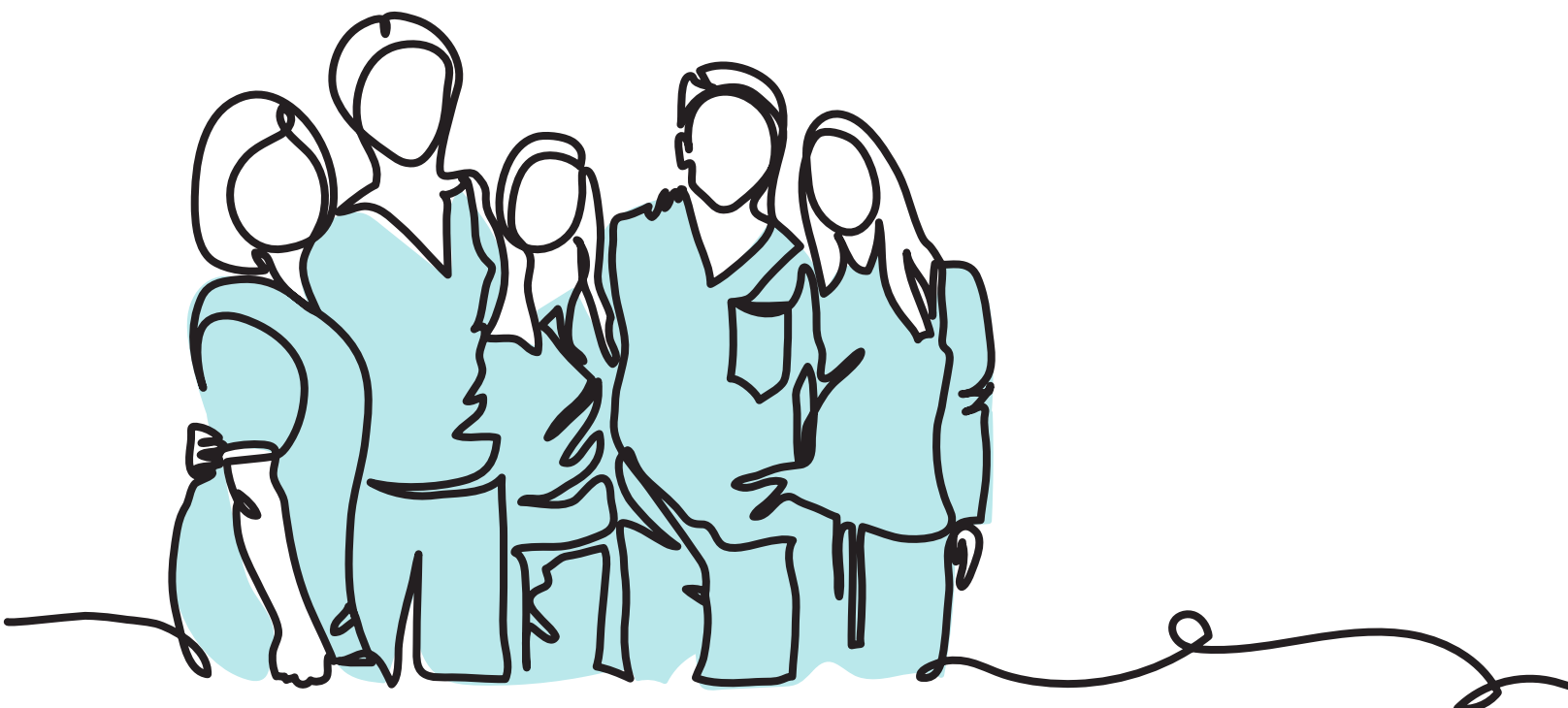
Tiltak: Prosjektet skal teste og iverksette tiltak for å kompetanseheve ansatte og utarbeide verktøy som benyttes på kursdagen og som ressurspersonene kan bruke når de skal undervise egne kollegaer:

- Utarbeide og teste et kurshefte til ressurspersoner
- Ressurspersonene skal delta på et dagskurs for kompetanseheving i simulering som metode og hvordan de skal gjennomføre simulering på egen arbeidsplass

Fagdag etikk og ledelse

Felles fagdag for ledere på ulike nivåer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene ble avholdt i 2024. Det var rundt **80 deltakere** som representerte fire av de seks Vestfoldkommunene. Dagen ble arrangert av USHT-V, i samarbeid med KS sin etikksatsning; **Samarbeid om etisk kompetanseheving**.

Verdibasert ledelse var tematikken for dagen, og professor Rudi Kirkhaug delte fra sin forskning og sine erfaringer. Det ble også presentert gode tips til hvordan man kan organisere etisk refleksjon på egen arbeidsplass.

VEIEN VIDERE I 2025

*“Enten så finner vi en vei,
eller så bygger vi en”*

- Hannibal -

Hærføreren Hannibal blir ansett som en av tidens største strateger selv i moderne tid. Krigføring er kanskje ikke det helsevesenet sammenligner seg mest med, men en god strategi er viktig for det meste man skal gjennomføre ved å oppnå målene man har satt.

USHT-V har egen strategi som vil revideres i løpet av 2025.

Strategien belyser flere utfordringer for den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og hvordan utviklingssenteret kan være en støtte i tjenesteutviklingen fremover både gjennom kunnskapsbasert praksis og innovasjon.

USHT-V vil satse videre på å være en attraktiv samarbeidspart for utvikling av de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og støtte opp en bærekraftig helsetjeneste bestående av god kvalitet. Vi vil jobbe videre med vårt samfunnsoppdrag og være en synlig samfunnsressurs for tiden fremover.

Vi vil **takke alle våre samarbeidspartnere** for året som har gått og vi gleder oss å ta fatt på nye oppgaver og behov gjennom samskapende prosesser.

Foto: Adobe Stock

Følg oss på: USHTVestfold | Facebook

E-mail: usht-vestfold@sandefjord.kommune.no

www.utviklingssenter.no

Sandefjord - Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester

<https://www.usht-vestfold.no/>